

Høringsuttalelse fra Ski kirkelige fellesråd – møte 27.9.2012

Vi viser til brev av 28.6.2012 og oversender med dette høringsuttalelse fra Ski kirkelige fellesråd vedrørende forslag til endringer i gravferdsforskriften.

Fellessrådet har valgt å gi tilbakemelding på de punktene som oppfattes som spesielt relevante og på de punktene hvor departementet har bedt om eksplisitt tilbakemelding.

Til punkt 3.2 – Særskilt tilrettelagte graver ved anlegg av gravplass

Paragrafene i gravferdsloven (GL) §§ 1 og 23 og i forskriftenes § 2 må ses i sammenheng. I henhold til GL § 1 skal "Gravlegging skje med respekt for avdødes religion eller livssyn". Videre sies det i GL § 23 at det årlig inviteres til et møte med tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet. Dette oppfattes som et møte for å få innspill fra tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet.

I forslag til endring i gravferdsforskriftenes § 2 tydeliggjøres det at vurdering for særskilt tilrettelagte graver skal vurderes ved anlegg, utvidelse og vesentlig endring av en gravplass.

Det vil være langt lettere å forholde seg til forskriftenes § 2 enn gravferdslovens § 23. Når det gjelder GL § 23 var det forventninger om at forskriftene skulle si noe om disse årlige møtene. Som eksempel kan nevnes at 65 ikke-kristne trossamfunn er registrert med medlemmer i Ski kommune, men det er vanskelig å vite *hvem* som skal representere det enkelte trossamfunn, selv hvis vi skulle velge å avholde møtet for prostiet samlet. Humanetisk forbund har lokallag i mange kommuner, og det vil da være en valgt leder som kan representere forbundet. Andre trossamfunn kan ha medlemmer boende i vedkommende fellesrådsområde, mens valgte representanter/ledelse kan være bosatt i en annen landsdel.

Ski kirkelige fellesråd ber om en klargjøring av hvem som kan representere det enkelte tros- og livssynssamfunn i årlige møter etter gravferdslovens § 23.

Til punkt 3.3 – Bør det kunne dispenseres fra kravet om kiste ved gravlegging?

Ski kirkelige fellesråd mener at kravet om kiste skal opprettholdes, uavhengig av hvem som fyller igjen graven. Fellessrådet mener at det uansett bør være bemanning fra fellessrådet til stede under både kiste- og urnegravlegging.

Til punkt 5 – Inndeling av gravplass – SOSI-standard

Ski kirkelige fellesråd bruker dataprogram fra Ecclesia som virksomhetens gravregister.

Kirkevergen i Enebakk har gjort firmaet oppmerksom på kravet til SOSI-standard, slik at de er forberedte når forskriftene trer i kraft.

Når det gjelder § 4 er det forøvrig vanskelig å forstå hva som menes med 3. setning: "*Graver kan være frittliggende innenfor gravfelt.*"

Til punkt 6 – Universell utforming

Det foreslås her følgende ordlyd i § 7 annet ledd:

"Gravplassen skal tilrettelegges etter gjeldende regler for universell utforming."

For de tre kirkegårdene på Ski vil vi kunne møte tilretteleggingsplikten uten for store vanskeligheter og kostnader. Ved etablerte kirkegårder andre steder i Norge kan dette imidlertid medføre store utfordringer.

Ski kirkelige fellesråd foreslår derfor et tillegg til ordlyd i § 7 annet ledd:

Ved anlegg, utvidelse og vesentlig endring skal gravplassen tilrettelegges etter gjeldene regler for universell utforming. Ved etablerte gravplasser tilrettelegges det i den grad det er faktisk mulig.

Til punkt 7 - Tekniske endringer

Ski kirkelige fellesråd mener at det i forskriften må stilles helt konkrete krav til jordmassene på gravplassene. Minimum må være at det i nye anlegg stilles krav til masser som bidrar til god kompostering.

Til punkt 7.1 – Stenging av deler av gravplass

Ved flere kirkegårder i Norge har det vært behov for å stenge deler av området for kistegravlegging, så også i Ski. Ski kirkelige fellesråd støtter derfor forslaget til ordlyd i § 5.

Til punkt 7.2 – Grunnvann og drenering m.v.

Mellom felt og på utsiden av felt, samt i stier og veier, kan det være mulig å legge drenerør uten å berøre graver. Det vil gi store begrensninger for enkle forbedringstiltak dersom ordet ”gravplass” brukes i denne paragrafen.

Ski kirkelige fellesråd foreslår derfor endret ordlyd i § 8 nytt tredje ledd:

Ordet *gravplass* erstattes med *gravfelt*, slik at teksten blir: ”På et gravfelt som er tatt i bruk, kan det bare legges ny dremsledning når bispedømmerådet har gitt sitt samtykke.”

Til punkt 7.3.1 – Krav til jordoverdekning

Det er mer oksygen og flere mikroorganismer høyere opp i jordlagene og det fører til at omdanning til jord vil gå raskere.

Ski kirkelige fellesråd støtter derfor forslaget om redusert jordoverdekning.

Til punkt 8 - Gravlegging

Ansatte på kirkegården/gravplassen har ansvaret for at gravleggingen skjer i henhold lovverket og bør derfor være til stede under gravlegging og ved lukking av grav, enten det gjelder kiste- eller urnegrav. Det er også behov for å bruke utstyr til lukkingen som de ansatte har ansvar for å ta vare på. Dersom det åpnes for urnenedsettelse kveld eller helg kan dette kompenseres ved at de pårørende dekker ekstrautgiftene som kommer ved å ha en ansatt på jobb utenfor ordinær arbeidstid.

Ski kirkelige fellesråd har følgende to bemerkninger til dette punktet:

- Forslaget om at lørdag *ikke* regnes som virkedag i denne sammenheng støttes.
- Som nevnt under punkt 3.3. mener Ski kirkelige fellesråd at en representant for gravplassen skal være til stede også under urnegravlegging og det foreslås derfor et tillegg til § 12 annet ledd:
”En representant for gravplassen skal som hovedregel være til stede under kiste- og urnegravlegging.”

Til punkt 9 – Anonym og navnet minnelund

Det har i mange år vært en anonym minnelund på Ski kirkegård. Kirkevergen i Ski har imidlertid den senere tiden mottatt flere henvendelser vedrørende mulighet for å sette ned urne i navnet minnelund. Nødvendigheten av å etablere navnet minnelund på kirkegårdene i Ski anses som stor, og fellesrådet støtter derfor forslaget om ny ordlyd i forskriftens §§ 15 og 21.

Til punkt 10.3 - Godkjenningsordning

I forskriftens § 21 er det beskrevet at tekst, fotografi, dekor og symbolbruk skal være sømmelig. ”Sømmelig” er et subjektivt begrep, og det er ønskelig for fellesrådet å godkjenne hele gravminnet. Det er en utvikling av at oppfinnsomheten på tilleggsutstyr til gravminnet stadig blir større.

Ski kirkelige fellesråd har to bemerkninger til dette punktet:

- Det foreslås et tillegg til fellesrådets godkjenning i henhold til § 25 (jf § 21): *”Kirkelig fellesråd skal godkjenne gravminne og fundament, samt tekst fotografi, dekor og symbolbruk før det settes opp på kirkegården.”*
- Forslag til nytt annet ledd støttes.